

henvendelse til Justitsministeriet givet udtryk for, at en begrænsning af det samlede ansvar må antages at være af væsentlig betydning for muligheden for at opnå forsikringsmæssig dækning af produktansvaret for medlemmernes produkter. Foreningerne har samtidig oplyst, at de sammen med de øvrige brancheorganisationer, der har med produktion og salg af lægemidler at gøre, for tiden søger at udarbejde en frivillig erstatningsordning med forsikringsdækning for organisationernes medlemmer. En maksimering af ansvaret vil efter foreningernes opfattelse være af afgørende betydning for gennemførelse af en sådan ordning. Forhandlingerne om etablering af en sådan frivillig erstatningsordning foregår fortsat, men det er efter de for Justitsministeriet foreliggende oplysninger endnu uklart, hvornår forhandlingerne vil være afsluttet.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil erstatningsmaksimering kunne fastsættes for bestemt afgrænsede produktgrupper. Justitsministeriet finder, at en nærmere vurdering af, om maksimeringen bør indføres for skader forårsaget af lægemidler, først kan foretages, når der foreligger mere præcise oplysninger om den frivillige ordnings indhold.

3.9. Lempelse af erstatningsansvaret

Direktivet behandler ikke spørgsmålet om muligheden for at lempe skadevolderens ansvar. Som anført ovenfor i nr. 3.8. er der ved direktivet ikke gennemført nogen harmonisering af de enkelte landes regler om erstatningsudmåling. Den almindelige lempelsesregel i erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1, vil derfor kunne finde anvendelse på produktskader. Ifølge motiverne til denne bestemmelse omfatter lempelsesreglen alle former for erstatningsansvar og uanset, om ansvarsgrundlaget er culpa eller et andet ansvarsgrundlag. Bestemmelsen er kun tænkt anvendt rent undtagelsesvist som en »sikkerhedsventil« i tilfælde, hvor betaling af fuld erstatning vil pålægge skadevolderen en byrde, der ud fra sociale og humanitære hensyn virker uacceptabel. De øvrige momenter, der efter bestemmelsen skal tillægges vægt, er skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadelidtes interesse og foreliggende forsikringer.

3.10. Betydningen af egen skyld

Efter lovforslagets § 9 kan erstatningen nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde har medvirket til skaden ved forsæt eller uagtsomhed. Bestemmelsen er medtaget til opfyldelse af direktivets artikel 8, stk. 2. Også efter gældende ret kan skadevolderens erstatningsansvar nedsættes eller eventuelt helt bortfalde, såfremt skadelidte har medvirket til skaden. Det er ikke ved forslaget tilsigtet at tillægge

egen skyld nogen ændret betydning i forhold til gældende praksis. Herefter tillægges ubetydelig egen skyld ikke betydning; må skadelidtes skyld ansættes til mindre end 1/3, vil domstolene normalt se bort fra medskylden og give skadelidte fuld erstatning.

Efter erstatningsansvarsloven § 24, stk. 2, kan der under samme betingelse som ovenfor nævnt vedrørende lempelse af skadevolderens erstatningsansvar i undtagelsestilfælde helt eller delvis bortses fra skadelidtes medvirken til skaden. Betingelsen herfor er, at det enten ville være urimeligt tyngende for skadelidte, om hans erstatning blev nedsat på grund af medvirken, eller at det i øvrigt i særlige tilfælde skønnes rimeligt at give skadelidte en højere erstatning trods hans medvirken, ud fra forhold der er nævnt i § 24, stk. 1. Bestemmelsen kan også anvendes, hvor afdødes medvirken medfører, at erstatning til de efterladte nedsættes eller bortfalder.

Efter gældende ret vil erstatningen kunne bortfalde, hvis skadelidte kan siges at have accepteret risikoen for skade, f.eks. ved at have benyttet et produkt, som han vidste, var defekt. Der er ikke ved lovforslaget tilsigtet nogen ændring heri. Udtrykket medvirken i erstatningsansvarslovens § 24, stk. 2, omfatter også accept af risiko, og der vil derfor også i særlige tilfælde kunne bortses helt eller delvis fra skadelidtes accept af risiko ved erstatningsudmålingen.

3.11. Forældelse

I artikel 10 og 11 i direktivet og i lovforslagets § 10 opstilles to *tidsfrister*, som skadelidte skal overholde for at bevare sit erstatningskrav. Det drejer sig dels om en 3-årsfrist, der regnes fra skadens indtræden, og dels om en 10-årsfrist, der regnes fra det tidspunkt, da produktet blev bragt i omsætning.

Nærværende lovforslags § 10 er udformet i nøje overensstemmelse med disse bestemmelser i direktivet. Bestemmelserne i lovforslagets § 10 træder for så vidt angår ansvar efter den foreslåede lov i stedet for dansk rets almindelige forældelsesregler, der findes i lov nr. 274 af 22. december 1908 (om forældelse på 5 år, regnet fra forfaldstiden) og Danske Lov 5-14-4 (om forældelse på 20 år regnet fra fordringens stiftelse). Efter lovforslagets § 14, 2. pkt., finder de foreslåede forældelsesregler for produktskader også anvendelse, når ansvaret gøres gældende efter almindelige regler om erstatning i eller uden for kontrakt, og baggrunden herfor er et retsteknisk hensyn til ikke at gøre forældelsesreglerne på dette område unødigt komplicerede.

3-årsfristen, jf. lovforslagets § 10, stk. 1, regnes fra det tidspunkt, da skadelidte havde eller burde have fået kendskab til skaden, defekten, og hvem der er producent.